

Lausunto

Talousvaliokunnalle
HE 174/2022 vp
12.10.2022

Suomen Osuuskauppojen
Keskuskunta SOK

Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 174/2022 vp)

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisessä liikenteessä annetun lain 4 ja 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Alla näkemyksemme esitykseen.

S-ryhmä on suomalainen vähittäiskaupan ja palvelualan yritysverkosto, jonka omistaa 2,4 miljoonaa suomalaista. ABC on S-ryhmän ketju, jonka palveluverkostoon kuuluu noin 450 tankkausasemaa. S-ryhmän kunnianhimoinen päästötavoite on olla oman toimintamme osalta (scope 1 ja 2) hiilinegatiivinen vuonna 2025.

S-ryhmä on sitoutunut vähähiilisen liikenteen edistämiseen. Asiakkaiden vähäpäästöistä liikkumista edistetään investoimalla vuosina 2021–24 noin tuhat latausasemaa sähköautoille. Kannamme kuitenkin huolta siitä, miten liikenteen kustannusten nousu vaikuttaa asiakasomistajiimme.

Vähäpäästöiseen liikenteeseen siirtyminen vaatii pitkäjänteistä, yli hallituskausien menevää strategista suunnittelua ja rahoitusta. Pitkän aikavälin näkymä ja sen johdonmukainen toteuttaminen ovat S-ryhmälle tärkeitä. Suomi ja S-ryhmä ovat riippuvaisia tavaravirtojen sujuvuudesta niin kotimaassa kuin rajojen yli. Palvelemme koko Suomea: tarvitsemme ratkaisuja, jotka mahdollistavat sujuvan liikkumisen ihmisille ja kuljetukset kaikkialla Suomessa kohtuullisilla kustannuksilla ja monipuolisilla toteuttamisen vaihtoehdoilla.

Jakeluvelvoitteen väliaikainen laskeminen auttaa kuluttajia

Esityksessä ehdotettu jakeluvelvoitteen väliaikainen laskeminen 7,5 prosenttiyksiköllä 13,5 prosenttiyksikköön vuodelle 2023 on tärkeä ja merkittävä. Hallituksen aikaisempi päätös laskea jakeluvelvoitetta vuodelle 2022 laski polttoaineiden kuluttajahintoja ja toteutti lakimuutoksen tavoitteet.

Jakeluvelvoitteen väliaikainen laskeminen vähentää polttonesteen hintoihin kohdistuvaa nostopainetta ja sitä kautta auttaa korkeasta hinnasta kärsiviä autoilijoita. Poikkeusajassa tarvitsemme toimia, joilla varmistetaan se, että kuluttajien rahat riittävät liikkumiseen ja muuhun välttämättömään. On tärkeää, että ehdotukseen sisältyy jakeluvelvoitteen mahdollisimman suuri ylitäytön huomioiminen kokonaisuudessaan seuraavan vuoden jakeluvelvoitteen täyttämiseksi. Se tuo joustoa ja mahdollisuuden varautua vuoden 2024 jakeluvelvoitteen nousuun.

Velvoitetasojen muutokset heikentävät kuluttajan ostovoimaa ja vaikeuttavat arkea

Esityksessä jakeluvelvoitteen väliaikaista laskemista kompensoidaan nostamalla voimassa olevan lainsäädännön mukaisia tasoja merkittävästi vuosina 2024 - 2030. SOK haluaa ilmaista huolensa jakeluvelvoitteen täyttämistä tulevaisuudessa. Jakeluvelvoitteen kiristytessä ja raaka-ainevalikoiman ollessa rajattu, markkinahinnat ovat nousseet ja tämä näkyy hintojen nousuna kuluttajille ja yrityksille. Käytännössä jakeluvelvoitteen vuosien 2024-2030 tason nousu tulee suurimmalta osin kattaa hankkimalla uusiutuvaa dieseliä (HVO), jonka osalta ei tälläkään hetkellä ole riittävästi tarjontaa ja kilpailua, erityisesti Suomessa välttämättömässä talvilaadussa.

On hyvä huomioida, että nimenomaan raaka-aineiden niukkuus nostaa markkinahintoja, joka vaikuttaa kuluttajahintaan. Esityksessä arvioidaan, että velvoitetason noustessa 13,5 %:sta 28 %:iin vuonna 2024 hintavaikutus tulee olemaan 23 snt/l. Nouseva kysyntä, biopolttoaineiden raaka-aineiden rajattu saatavuus ja tarvittavan uuden tuotannon puute vuoteen 2024 mennessä luo erittäin epävarman näkymän.

Velvoitetason nosto oletettavasti nostaa hintoja, mutta luo riskin myös sille, että jakeluvelvoitetta ei ole ylipäättäen mahdollista täyttää riittämättömän maailmanlaajuisen tuotannon vuoksi. Suomessa vaadittavat polttoaineen kylmäominaisuudet heikentävät tarjontaa entisestään.

Korkea kansallinen jakeluvelvoite ohjaa biopolttoaineita markkinoille, joilla niistä maksetaan eniten. Tällöin päästöjä alentavaa kokonaisvaikutusta ei synny, vaan päästövähennykset ainoastaan siirtyvät markkinalta toiselle.

SOK näkee ehdotuksessa riskin merkittävälle hintojen nousulle, joka vaikeuttaa suomalaisten arkea. Tästä syystä velvoitetasojen näin huomattavaa nostoa tulisi harkita uudelleen ja panostaa liikenteen päästövähennyskeinojen monipuolistamiseen. Laajempi keinovalikoima ja joustavampi lainsäädäntö helpottaisi velvoitteiden täyttämistä ja päästövähennystavoitteisiin pääsemistä. SOK näkee esimerkiksi, että uusiutuva liikennesähkö tulisi tuoda osaksi jakeluvelvoitteen keinovalikoimaa biokaasun ja sähköpolttoaineiden rinnalle.

Annamme mielellämme lisätietoja.

Kunnioittavasti,
Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta